

Make lähti katsomaan, pärjääkö hän NHL-maailmassa

Markus Ketterer täyttää sunnuntaina 23. elokuuta 59 vuotta. Suomen ensimmäisen MM-mitalin takuumies oli kesällä 1993 uransa kiehtovimmassa risteyskohdassa. Euroopassa lähes kaiken saavuttanut 25-vuotias maalivahti pakkasi tavaransa ja lähti Buffalo Sabresin organisaatioon. Urheiluruudulle hän puhui avoimesti haaveestaan – ja samalla hämmästyttävän realistisesti siitä, kuinka vaikeaa NHL valloittaminen olisi.

Kesällä 1993 Markus Kettererillä oli takanaan sellainen ansioluettelo, jollaisesta suomalainen maalivahti oli vielä muutamaa vuotta aikaisemmin voinut vain haaveilla.

Nuorten maailmanmestaruus 1987. Neljä perättäistä Suomen mestaruutta 1989–1992, kolme TPSä ja neljäs Jokereissa. Loistava Canada Cup 1991. Ja ennen kaikkea Praha 1992.

Siellä Ketterer torjui Leijonat Suomen jääkiekkohistorian ensimmäiseen MM-mitaliin.

Hopeaan.

Kettererin merkitystä tuossa turnauksessa on vaikea liioitella. Suomen Jääkiekkomuseo kuvaa hänen torjuntansa päärooliin nousseeksi tekijäksi, kun Suomi pudotti ensin Kanadan ja sitten isäntämaan Tšekkoslovakian. Ketterer valittiin turnauksen tähdistökentälliseen ja vuoden 1992 parhaaksi suomalaiseksi jääkiekkoilijaksi.

Kun Ketterer kesällä 1993 istui Urheiluruudun haastatteluun, häneltä kysyttiin uran parhaista muistoista.

Make nosti esiin juuri ne hetket, jotka suomalainen kiekkokansa muistaa.

– Ensimmäisenä tulee tietenkin mieleen nämä Prahan MM-kisat, jossa saatiin hopeata. Kyllä mä vielä Canada Cupin kolmannen sijan laittaisin tähän samaan kastiin. Se oli kuitenkin sen tason suoritus, että siitä on jäänyt hyvät muistot mieleen.

Eikä hän unohtanut Suomen mestaruuksiaan.

Mutta nyt edessä oli jotakin aivan muuta.

Euroopan huipulta takaisin oppipojaksi

Buffalo Sabres oli varannut Kettererin kesällä 1992 NHL-draftin viidennellä kierroksella numerolla 107. Nyt, vuotta myöhemmin, oli aika lähteä.

Ketterer oli Euroopan huippumaalivahteja.

Urheiluruudun kysymys oli siksi luonnollinen: jos olet huipulla Euroopassa, oletko sitä automaattisesti myös NHLä?

Vastaus tuli nopeasti.

– Ei. Se ei oikeastaan takaa yhtään mitään.

Ketterer tiesi eurooppalaisten maalivahtien vaikeudet Pohjois-Amerikassa. NHL pelitapa oli erilainen, kaukalo pienempi ja maalivahdille oli joukkueessa vain yksi paikka kerrallaan.

– Siinä tarvitaan myös hirveästi onnea, että siellä tultaisiin pärjäämään.

Siinä vastauksessa oli paljon Kettereristä kertovaa.

Hän ei lähtenyt Amerikkaan tähtenä, joka oletti paikan kuuluvan hänelle.

Hän lähti kokeilemaan.

NHL ei ollutkaan pikkupojan suuri suunnitelma

Urheiluruudussa Kettereriltä kysyttiin, miten tie pikkupojan haaveista oli johtanut NHL-sopimukseen.

Vastaus oli yllättävä.

NHL ei ollut ollut hänen lapsuutensa kaiken nielevä päämäärä. Ajatus alkoi oikeastaan elää vasta Buffalon varauksen jälkeen.

– Ensimmäisen kerran tämä NHL kävi mielessä vasta varauksen jälkeen. Nämä kaikki asiat on niin pikkuhiljaa tullut mun eteen.

Buffalon kiinnostus konkretisoitui kauden päättyessä. Neuvotteluja käytiin, Ketterer matkusti Buffaloon lääkärintarkastukseen ja sopimus syntyi.

– Pikkuhiljaa tuli mieleen, että olisi aika hienoa päästä kokeilemaan siellä, että mitä jääkiekko on.

Kesällä 1993 asia oli vihdoinkin selvä.

– Nyt on ihan tyytyväinen, että asia on saatu käsiteltyä ja päästään sitten parin kuukauden päästä lähtemään.

Nuoren miehen unelma oli muuttunut lentolipuksi.

Polvi kesti – nyt piti kestää miehen

Yksi este oli vielä tarkastettu erityisen huolellisesti.

Vasen polvi oli vaivannut Kettereriä. Buffalo halusi varmistaa, ettei siinä ollut mitään sellaista, mikä estäisi ammattilaisuran Pohjois-Amerikassa.

Tutkimuksen tulos helpotti.

– Sain kuulla, että siellä ei pitäisi olla mitään konkreettisesti rikki. Saattaa välillä tulla pientä kipua polveen, mutta kun tietää, että siellä ei ole mitään hajalla, niin pystyy ihan rauhassa harjoittelemaan.

Seuraavaksi testattaisiin kaikki muu.

Pelitapa. Pää. Sopeutumiskyky.

Ja kärsivällisyys.

Make tiesi jo Rochesterin mahdollisuuden

Jälkikäteen Kettererin Pohjois-Amerikan vuodet on helppo tiivistää yhteen lauseeseen: NHL-ottelua ei tullut.

Mutta kesällä 1993 hän ei kuvitellutkaan kävelevänsä suoraan Buffalo Sabresin maalille.

Ketterer puhui jo ennen lähtöään avoimesti siitä mahdollisuudesta, että ensimmäinen osoite olisi farmijoukkue.

– Kyllä mä tietyllä tavalla olen varautunut, että mä joudun opettelemaan pelaamista farmijoukkueessakin, ja toivotaan, että sitten sieltä sitä kautta saataisiin mahdollisuus pelata myös NHLä.

Juuri niin lopulta kävi – ensimmäisen lauseen osalta.

Ketterer pelasi Buffalo Sabresin farmiseurassa Rochester Americansissa kaksi kautta, 1993–94 ja 1994–95. NHL-paikka ei auennut.

Ensimmäisellä AHL-kaudellaan hän pelasi 32 runkosarjaottelua ja toisella 47. Yhteensä Rochesterissa kertyi 79 runkosarjaottelua.

Haave jäi yhden kerroksen päähän.

”Pitää vaan pyrkiä pelaamaan niin hyvin”

Kettererin vuoden 1993 haastattelussa on kohta, joka kuulostaa nyt lähes ennustukselta.

Mitä jos pelit eivät kulje? Mistä nuori suomalainen hakee silloin apua?

Ketterer ei odottanut amerikkalaisen seuraorganisaation ottavan häntä kädestä.

– Mä luulen, että nämä on semmoisia asioita, joita pitää aika pitkälti itse pystyä hoitamaan. Peli on siellä sen verran kovaa, että sieltä tuskin tulee seurasolta hirveästi apua.

Ja sitten yksinkertainen ratkaisu:

– Pitää vaan pyrkiä pelaamaan niin hyvin, että tällaisia ongelmia ei välttämättä tulisi.

Ketterer ei edes tuntenut vielä kunnolla tulevaa joukkuettaan.

Hän tiesi vain, että elokuun ja syyskuun vaihteessa lähdetään ja sitten katsotaan, mikä oma asema on ja kuinka paljon peliaikaa tulee.

Yksi periaate oli kuitenkin tuttu jo Suomesta.

– Kaikki laitetaan aina joukkueen puolesta likoon. Jos joukkue pärjää, niin yleensä sitten yksilökin pärjää siinä sivussa.

Vastassa oli Dominik Hašek

Buffalon maalivahtiosasto ei ollut aivan vaatimaton.

Urheiluruudun haastattelussa Kettereriltä kysyttiin, keitä Sabresin pelaajia hän edes tunsi nimeltä.

Maalivahdit hän luonnollisesti tiesi.

Yksi heistä oli Dominik Hašek.

Siis mies, josta oli juuri tulossa yksi koko lajin historian suurimmista maalivahdeista.

Ketterer olisi mielellään nähnyt organisaatiossa myös suomalaisen pelaajan helpottamassa sopeutumista. Sellaista turvaa ei ollut.

Niinpä hän totesi käytännössä, että omillaan oli tultava toimeen.

Seitsemän, kahdeksan harjoitusta viikossa

Amerikkaan ei lähdetty kesälomamatkalle.

Kettererin fyysisen harjoittelun ohjelmoinnissa auttoi maajoukkueesta tuttu Jari Rautonen. Kesällä harjoituksia saattoi olla seitsemän tai kahdeksan viikossa.

Jääharjoittelu alkaisi heinäkuun puolivälissä. Ketterer toivoi pääsevänsä Jokereiden mukana jäälle ennen elokuista lähtöään Atlantin taakse.

Mutta fyysinen kunto oli vain osa valmistautumista.

Ketterer tiesi itsekin tarkasti, missä hänen piti kehittyä.

”Todella paljon uutta opittavaa”

Suomen ensimmäisen MM-hopean torjunut maalivahti ei Urheiluruudussa puhunut itsestään valmiina pelaajana.

Päinvastoin.

– Totta kai on paljonkin parannettavaa.

Ensimmäisenä Ketterer nosti tasaisuuden. Huippupelien rinnalle ei saanut tulla suuria notkahduksia.

Pohjois-Amerikka toi lisäksi aivan uusia teknisiä vaatimuksia. Ketterer mainitsi erityisesti mailapelaamisen. Pienempi kaukalo muutti maalivahdin toimintaa muutenkin.

– Mä uskon, että tuossa ensi talvella tulee todella paljon uutta opittavaa.

Siinä puhuu maalivahti, joka oli jo nelinkertainen Suomen mestari ja MM-hopeamitalisti.

Ja silti hän oli valmis aloittamaan uudessa maailmassa melkein oppipoikana.

Työtä – ja vähän onneakin

Mitä ensimmäisen Pohjois-Amerikan kauden aikana pitäisi tapahtua, jotta NHL-unelma toteutuisi?

Kettererin vastaus ei sisältänyt suuria julistuksia.

Tarvittiin kovaa työtä.

Ja onnea.

Hän myönsi avoimesti, ettei tiennyt tarkasti, mitä oli edessä.

Juuri siksi lähtö kiehtoi.

– Todella mielenkiintoinen kokemus itselle. Mä katson sen aika suurena haasteena itselle. Hienoakin jopa nähdä vähän muuta jääkiekkokulttuuria ja katsoa sitten, miten siellä pärjää.

Katsoa, miten siellä pärjää.

Ehkä juuri siihen kiteytyy 25-vuotiaan Markus Kettererin Amerikan-matka paremmin kuin mihinkään muuhun.

Ei lupauksia.

Ei uhoa.

Mahdollisuus oli tullut, joten se piti käyttää.

Teemu oli näyttänyt, että suomalainen voi onnistua

Ketterer ei ollut ainoa suomalainen, jonka katse oli tuolloin Pohjois-Amerikassa.

Teemu Selänne oli juuri pelannut Winnipegissä sensaatiomaisen NHL-tulokaskauden. Ketterer mainitsi haastattelussa myös muita tuttuja suomalaispelaajia, jotka tavoittelivat paikkaansa uudessa maailmassa.

Kateutta ei ollut.

– Mä toivon tietenkin kaikille muille kavereille todella hyvää, että he menestyisivät siellä.

Selänteen läpimurto oli osoittanut, mikä parhaimmillaan oli mahdollista.

– Teemu on tosiaan näyttänyt, miten hienosti hän on siellä pelannut.

Ketterer ei kokenut suomalaisia kilpailijoikseen.

– Se on mielestäni hienoa, kun suomalaisia pelaajia pääsee sinne.

Ja sitten pilkahti huumori:

– Ehkä sitten jos pelataan joskus vastakkain siellä, niin pääsee vähän moikkailemaan kavereita.

NHL jäi saavuttamatta – ura ei siihen kaatunut

Nyt, 33 vuotta myöhemmin, tiedämme vastauksen siihen kysymykseen, johon Ketterer kesällä 1993 ei voinut vastata.

NHL-unelma ei toteutunut.

Kaksi kautta Rochesterissa jäivät hänen Pohjois-Amerikan vuosikseen. Sen jälkeen Ketterer siirtyi Ruotsiin Färjestadiin.

Siellä tuli vielä yksi suuri mestaruus: Ruotsin mestaruus 1997.

Sen jälkeen ympyrä sulkeutui. Ketterer palasi kasvattajaseuraansa Jokereihin ja päätti pelaajauransa vuonna 1999. Vuonna 2005 hänet aateloitiin Suomen Jääkiekkoleijonaksi numerolla 160.

Mutta NHL-otteluiden puuttuminen ei määrittele Markus Kettererin uraa.

Paljon suurempi jälki syntyi jo ennen Amerikan-matkaa.

Maalivahti, joka oli paikalla kun historia muuttui

Suomalaisen jääkiekon historiassa on hetkiä, joiden jälkeen mikään ei ollut aivan ennallaan.

Praha keväällä 1992 on yksi niistä.

Suomi oli odottanut ensimmäistä MM-mitaliaan vuosikymmeniä. Kun se vihdoinkin tuli, Leijonien maalilla seisoivat Markus Ketterer.

Jääkiekkomuseon määritelmä on yksinkertainen ja osuva: hänet muistetaan maalivahtina, joka torjui Suomelle sen historian ensimmäisen MM-mitalin.

Se yksin riittäisi tekemään urasta suuren.

Mutta Kettererin tarinaan mahtuvat myös nuorten maailmanmestaruus, Canada Cupin menestys, neljän Suomen mestaruuden suora, Ruotsin mestaruus ja yritys päästä maailman kovimpaan kiekkoliigaan.

Ja ehkä vuoden 1993 haastattelu kertoo hänestä jotakin, mitä tilastot eivät kerro.

Euroopassa huipulle noussut 25-vuotias mies ei puhunut NHL-paikasta oikeutenaan. Hän puhui mahdollisuudesta, työnteosta, oppimisesta, onnesta ja siitä, että ensin pitää nähdä, kuinka siellä pärjää.

Sunnuntaina 23. elokuuta **Markus Ketterer täyttää 59 vuotta.**

NHL-unelma jäi toteutumatta.

Mutta yksi paljon tärkeämpi unelma oli jo toteutunut.

Kun Suomi keväällä 1992 sai vihdoinkin ensimmäisen MM-mitalinsa, viimeisenä lukkona oli Markus Ketterer.

Markus. Suomen ensimmäisen MM-hopeajoukkueen takuuvahti.